

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Cl. Viri Valerii Andreae Desselii In Academia Lovaniensi
Professoris Regii Erotemata Juris Canonici**

Andreas, Valerius

Coloniae, 1697

XLIII. De Arbitris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62934)

De arbitris.

TIT. XLIII.

Officium arbitri pertinet quoque ad ad lites finiendas, quod ut suscipere vel recusare ab initio est voluntatis, ita susceptum sit necessitatis adeo ut, qui in arbitrium susceperint, cogi possint à iudice sententiam dicere.

*l. 3. §. per
D. de re-
cept. arb.*

Quomodo differunt Arbitri & Iudex

Conveniunt quidem in eo, quòd & sententiæ iudicis & arbitri sententiæ stari debeat, sive æqua sit, sive iniqua. Differunt verò, quod iudex auctoritatem iudicandi habet publicam quam vocamus jurisdictionem. Arbitri nullam habet jurisdictionem, utpote consensu privatorum adsumptus ad litem dirimendam: atqui privati publicam auctoritatem, quam non habent, dare non possunt.

Quomodo ergo differunt Arbitri & Arbitratores.

Quòd Arbitri, ut dixi, jurisdictionem non habeant, neque ordinariam neque

l. Cum
lege 4.
D. eod.
d. l. 1.

neque delegatam, nec pacis solius causa loquantur, sed ex compromisso partium adsumpti (unde & *iudices compromissarii* dicuntur) ad instar iudicum ordineque judiciario, auditis hinc inde partibus, procedunt ad sententiam,

Qui adsumi arbitri possunt?

Omnes, qui neque legibus, neque Canonibus prohibentur. Prohibentur autem pupilli & minores xx. annis, imbecilli, surdi, mulieres, si mos regionis non habeat; laici in rebus spiritualibus nisi fortè mixtim laicus cum Clerico adsumatur.

Quid si plures numero adsumendi?

d. c. 12.

Tunc expedit arbitros elegendi in numero, ut dissensio oriatur, iudicium majoris partis arbitrium finiatur.

d. c. 12.

Quamvis & in plures pari numero compromitti possit; non ita tamen, si inter eos conveniri nequeat, ipsi tertium aliquem eligant.

Super quibus rebus;

e. 10. h. r.
C. c. 21.
inf. de
prob. c. 9.

Super omnibus non prohibitis nominatim. Prohibent autem & Canonibus compromitti in arbitros super rebus spiritualibus, ut super beneficiis & ecclesiasticis.

Judicis, nisi id fiat auctoritate superioris. *c. ult. sup*
Item super causa matrimonii, & ex- *de trans.*
emptionis.

Qualiter compromittitur in arbitros? c. 5. h. t.

Vel specialiter, vel cum jurejurando,
quo compromittentes promittunt, se
velle acquiescere sententiæ arbitro-
rum, quæcunque dicta fuerit, sive æ-
qua, sive iniqua; vel etiam adjecta pæ-
na, quam luat is, qui arbitrio stare no-
let,

Ex sententia arbitri daturne actio?

Jure Digest. non datur neque actio
neque exceptio, ut iradistinguat ar-
bitrium à sententia judicis, sed necesse
erat adjici pœnam. Jure Codicis datur *l. 1. D.*
& actio & exceptio ex sententia arbitri
vel expressim vel tacitè, nimirum 10.
dierum silentio homologatâ, id est ap-
probata, sive pœna adjecta fuerit, sive
non; Jure verò Pontificio indistinctè
standum est arbitrio, sive homologa- *l. Cum*
tum fuerit, sive non, adjectâ vel *antem C.*
non adjecta pœna.

Finis libri I.

JURIS